

В. М. Шостак

Стратегії управління культурою

Навчально-методичний комплекс з дисципліни

Східноукраїнський національний університет імені Лесі Українки
Інститут соціальних наук
кафедра культурології та менеджменту соціокультурної діяльності

В. М. Шостак

Стратегії управління культурою

Навчально-методичний комплекс з дисципліни

Луцьк
Вежа-Друк
2016

УДК 008: 35.075.5(072)
ББК 71.4кОи73
III 79

*Рекомендовано до друку науково-методичною радою
Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки
(протокол №10 від 15.06.2016 р.)*

Рецензент : Ямчук П. М., доктор філософських наук, професор, професор кафедри соціально-гуманітарних і правових дисциплін Уманського національного університету садівництва, академік Академії Наук вищої освіти України.

Рецензент : Матинівський В. Я., доктор політичних наук, професор, професор кафедри психології та державного управління Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки.

Шостак В. М.

Пі 79 Стратегії управління культурою : навчально-методичний комплекс з дисципліни / Віктор Михайлович Шостак. – Луцьк : Вежа-Друк, 2016. – 20 с.

Навчально-методичний комплекс укладено відповідно до діючої навчальної програми з дисципліни «Стратегії управління культурою» для студентів спеціальності «Культурологія» вищих навчальних закладів. Він містить визначення предмету, мети і завдань дисципліни, короткий опис очікуваних знань і вмінь студентів, опис тем змістових модулів, критерії і наслідки поточного контролю знань, структуру навчальної дисципліни і теми семінарських занять, теми для самостійної та індивідуально-дослідної роботи, методичні поради щодо їх виконання, методику оцінювання, перелік екзаменаційних питань і джерела до курсу.

УДК 008: 35.075.5(072)
ББК 71.4кОи73

© Шостак В. М., 2016
© Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, 2016

Вступ

Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Стратегії управління культурою» складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістра спеціальності 8.02010101 «Культурологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є стратегії управління культурою на рівнях концептуально-теоретичного осмислення та інституційно-практичного втілення. Досвід регулювання культурної сфери вивчається в історичній динаміці та в контексті сучасних геополітичних викликів і цивілізаційних умов.

Міждисциплінарні зв'язки передбачають використання студентами знань, які вони отримали під час вивчення історії культури України та регіональних культур світу, теорії і методики соціокультурної діяльності, економічної теорії, політології, психології та всіх інших дисциплін і практик, передбачених навчальним планом.

Навчально-методичний комплекс містить програму навчальної дисципліни, яка складається з таких **змістових модулів**:

1. Теоретичні основи, складники і механізми управління стратегій в культурі.
2. Культурна політика в країнах Європи та США: історія, сучасний досвід та перспективи.
3. Культурні інституції і регулювання культурної сфери в сучасній Україні.
4. Моделі управління культурою в сучасному місті та соціо-природному середовищі.

Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Стратегії управління культурою» є ознайомлення студентів з основними етапами і формами регулювання культурного розвитку людства та регіональними особливостями цього процесу. Пріоритетом вивчення є еволюція української управлінської моделі в контексті власного досвіду і досягнень розвинутих країн у цій сфері.

1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Стратегії управління культурою» є формування у студентів вмінь та навичок комплексного аналізу головних моделей управління культурою і їх практичного втілення, здатністю визначати зв'язки між елементами культурної політики різних народів світу, осмислювати навколишній світ на основі ґрунтовних знань механізмів визначення стратегічних напрямків соціо-духовного розвитку людини — держави — цивілізації — світу.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні:

знати :

- поняття, складники і механізми культурної політики та стратегії;
- особливості «галузевої» та «антропологічної» концепцій культури;
- історію і сучасні моделі управління культурою в країнах Європи і США;
- етапи і форми української культурної стратегії в просторі і часі;
- методику створення політики загальної участі, культурного планування та інституційних інновацій.

вміти :

- оперувати основними термінами і поняттями стратегій управління культурою;
- використовувати набуті знання при розробці нових культурних проектів;
- визначати економічні, соціальні, політичні та індивідуальні фактори, які впливають на

ефективність культурної політики;

- провести аналіз культурних потреб, окреслити стратегічний сценарій розвитку міста, населеного пункту, району;
- визначити базові інструменти культурної політики, ресурси та очікувані результати.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 120 години / 4 кредити ECTS.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань , напрям підготовки освітньо-кваліфікаційний рівень.	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів <u>4</u>	Шифр і назва галузі знань 0201 – «Культура» Шифр і назва спеціальності 8.02010101 «Культурологія»	вибіркова
Модулів <u>2</u>	спеціальність	Рік підготовки <u>I</u>
Змістових модулів <u>4</u>		Семестр <u>11</u>
		Лекції <u>24 год.</u>
		Практичні (семінари) <u>12 год.</u>
Загальна кількість годин <u>120</u>		
Тижневих годин (для денної форми навчання): аудиторних <u>3</u> самостійної роботи <u>3,5</u> консультації <u>2</u>	Освітньо – кваліфікаційний рівень магістр	Самостійна робота <u>78 год.</u>
		Консультації <u>8 год.</u>
		Форма контролю : <u>екзамен</u>

2. Мета та завдання навчальної дисципліни.

Ознайомити студентів з основними етапами і формами регулювання культурного розвитку людства та регіональними особливостями цього процесу. Пріоритетом вивчення є еволюція української управлінської моделі в контексті власного досвіду і досягнень розвинутих країн у цій сфері.

Завдання навчальної дисципліни: формувати у студентів вміння та навички комплексного аналізу головних моделей управління культурою і їх практичного втілення, здатність визначати зв'язки між елементами культурної політики різних народів світу, осмислювати навколишній світ на основі ґрунтовних знань механізмів визначення стратегічних напрямків соціо-духовного розвитку людини — держави — цивілізації — світу.

Знати :

- поняття, складники і механізми культурної політики та стратегії;
- особливості “галузевої” та “антропологічної” концепцій культури;
- історію і сучасні моделі управління культурою в країнах Європи і США;
- етапи і форми української культурної стратегії в просторі і часі;
- методику створення політики загальної участі, культурного планування та інституційних інновацій.

Вміти :

- оперувати основними термінами і поняттями стратегій управління культурою;
- використовувати набуті знання при розробці нових культурних проектів;
- визначати економічні, соціальні, політичні та індивідуальні фактори, які впливають на ефективність культурної політики;
- провести аналіз культурних потреб, окреслити стратегічний сценарій розвитку міста,

населеного пункту, району;

- визначити базові інструменти культурної політики, ресурси та очікувані результати.

3. Програма навчальної дисципліни.

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи, складники і механізми управління стратегій в культурі.

Тема 1. Поняття культурної політики і стратегії: визначення, складники, механізми.

Еволюція поняття “культура”. Співвідношення культури і цивілізації. Марксистська теорія культури та її втілення. Мультидискурсивність терміну “культура”. Роль держави у формуванні культурної політики. Основні інструменти і складники культурної політики. Форми і завдання стратегії управління культурою. Стратегічні орієнтири держави у розвитку культурної сфери. Культурна політика в контексті сучасного соціокультурного процесу.

Тема 2. “Галузева” концепція культури: еволюція розуміння, використання і впровадження.

М. Арнолд, Т. Еліот, Х. Ортега-і-Гассет та соціально-ціннісне розуміння культури. “Галузеве” розуміння і адміністративні інституції культури. Користувачі культурної інфраструктури. Т. Адорно про функціонування “культурних індустрій”. Аналіз культурних комунікацій Р. Вільямсом. Економіка культурної галузі та юридичне обґрунтування. Оновлена концепція людського розвитку на межі ХХ- ХХІ ст. Розвиток як широкий набір можливостей. Культура як важливий чинник розвитку людини і суспільства. Активізація громадянського суспільства та нові перспективи України.

Тема 3. “Антропологічна” концепція культури та суперечності мультикультуралізму.

Б. Малиновський, К. Леві-Строс, А. Кребер про функціональну концепцію культури. Функціональна єдність суспільства та ієрархія культурних систем. Еволюція ідеї європоцентризму. “Людська” основа культури в трактуванні Ф. Меріла та Н. Елдріджа. Концепція К. Дюпуї про суспільні структури і рівні. Культура як породжений людьми зміст суспільного життя. Проблематика державної культурної політики. Вплив правлячих еліт на міжнародні та міжкультурні відносини. Глобалізаційні процеси і практика мультикультуралізму: позитивні і негативні прояви. Розуміння та управління масовою культурою.

Тема 4. Суспільне виробництво і культурні індустрії.

Історичний аспект проблематики. Соціально-економічний розвиток та ранні культурні індустрії. Зміни в “культурній економіці” у ХХ ст. Постіндустріальна стадія та “культурне виробництво”. Праця Бомоля і Боуена “Виконавські мистецтва: економічна дилема”. Фріц Маклап про “інформаційні індустрії”. Культура і мистецтво як умова досконалого господарського розвитку та інноваційних змістів. Доцільність підтримки і форми втручання держави. “Мультиплікаційні ефекти” в економічному житті. Труднощі культурного виробництва. Європейська культурна конвенція 1945р. Правове регулювання культурної сфери.

Змістовий модуль 2. Культурна політика в країнах Європи та США: історія, сучасний досвід, та перспективи.

Тема 5. Стратегії і форми регулювання культурного життя в США.

Парадокси Американської культурної політики. Благодійництво в “третьому секторі” та національні фонди підтримки мистецтв. Р. Белла про міфи американської “громадянської релігії”. Традиційна етика праці. Філантропія та “федералізм” американців. С. Кац про взаємодію державної та “приватної” культурної політики. Роль і значення федеральної влади. Розширення можливостей доступу до культури. Інституційні інструменти уряду. Приватний капітал як творець найвпливовіших культурних інституцій. Культурно-мистецькі проекти “нового курсу”. Національні фонди підтримки мистецтв та гуманітарних наук. Підтримка культури на рівні штатів і місцевого самоврядування. Структура фінансування неприбуткових мистецтв у США.

Тема 6. Історія формування та орієнтири британської культурної політики.

Місцева традиція королівського покровительства. Мережа британських національних культурних інституцій. Ідеї і принципи громадського мовлення. BBC як провідник найвищих

стандартів суспільних смаків. Хартія ВВС та механізми фінансування. Правила діяльності громадського мовлення. Недоліки просвітницької моделі культурної політики. Діяльність Ради мистецтв Великобританії. Децентралізація та співпраця з напівгромадськими установами. Утворення Департаменту національної спадщини і удосконалення процедури прийняття рішень. Механізми управління і підтримки культурних закладів Великобританії. Політика консерваторів в культурній сфері. “Третій сектор” та діяльність Асоціації бізнесового спонсорства мистецтв.

Тема 7. Етапи розвитку культурної стратегії Франції.

Культурна складова державної політики Франції: історичний контекст. Використання “м'якої сили” у ХХ ст. Культурно-просвітницька громадська організація Альянс Франсез: історія, здобутки, перспективи. Економічний вимір культурної політики Франції. Захист французької мови і труднощі на постколоніальному просторі. Проблема міграції і тероризму. Французька система державної підтримки культури. Закон про мовленнєві квоти 1994 р. Структура і механізми державних органів. Міністерство та регіональні дирекції культурних справ. Позитивний і негативний досвід управління культурою.

Тема 8. Особливості культурної ситуації і політики в країнах Східної Європи.

Історико-культурна спадщина району. Зростання ролі інтелектуальних професій в часі активного націєтворення. Авторитарно-патерналістська політика в 50-80х р.р. ХХ ст. Традиції і нові цінності в посткомуністичній ситуації. Децентралізація управління культурою в Польщі. Лібералізація фінансування культурних закладів в Угорщині, Чехії, Словаччині. Патерналістська підтримка звичних культурних інституцій в Словенії, Україні, державах Балтії, Росії, Словаччині, Хорватії та ін. Поява та розвиток недержавного сектора в культурній сфері. Роль та значення інституту відкритого суспільства. Поєднання модернізації та інерції в країнах Східної Європи. “Особлива” культурна політика сучасної Росії.

Тема 9. Культурна політика Європейського Союзу.

Співвідношення понять “Європа” і “культура”. Суб'єкти та передумови формування культурної політики ЄС. Програмні документи: “Наша творча різноманітність” і “З периферії до центру уваги”. Проекти Ради Європи щодо культурних стратегій. Культура як інструмент розвитку. Активна участь громадського сектора. Діяльність Європейського Культурного Парламенту. Рівні управління культурою: площа документів, функціонування окремих галузей, діяльність установ-репрезентантів Європейської культури. Культура як виконавець дипломатичної місії. Досвід фінансування культури.

Тема 10. Законодавча та нормативно-правова база європейської культурної політики.

Особливості європейського культурного права. Боротьба з відеопіратством. Підтримка кінематографа і нормування ефірного часу. Резолюція щодо заохочення населення до читання книг та книговидавничої діяльності. Програма “Аріан”. Збереження і підтримка архітектурної спадщини. Науково-освітній сектор. Проект “Європейська культурна столиця”. Програма “Культура — 2000”. Культурно-наукові дослідження. Програма “Коннект”. Культурні стратегії в програмі “Єврокульт — 21”. “Телебачення без кордонів”. Проекти цифрової культурної спадщини ЄС. Принципи мовної політики ЄС. “Культурні” відповіді в умовах загроз і нестабільності.

Змістовий модуль 3. Культурні інституції і регулювання культурної сфери в сучасній Україні.

Тема 11. Культурна сфера України: етапи і механізми управління.

“Церковно-центрична” модель староукраїнської культури. Зміни в умовах Російської імперії. “Уваровська” культурно-освітня політика. Культурно-освітні реформи царського уряду. Громадівський рух і дискусії навколо “малоруської” мови. Українська література в культурно-політичній ніші Російської імперії. Роль та значення українського громадянського суспільства. Культурницькі об'єднання в Галичині. Українські культурні проекти і діяльність земств. Система меценатства і пожертвувань на українську культуру. Культурно-мистецька сфера в роки революційних змагань. Радянська модель управління культурою: динаміка і різні форми втілення.

Тема 12. Соціокультурні трансформації в незалежній Україні.

Загальна криза суспільства і занепад культурних інституцій. Формування недержавної культурної інфраструктури. Народження нової парадигми української національної культури. Трансформація систем цінностей. Зміни в економічній основі культурної сфери. Відсутність

ефективних механізмів державної підтримки культури. Технологічні зміни в культурних індустріях. Трансформація щоденних культурних практик. Риси безсистемності і неконтрольованості культурної політики. Реалізація “Основних положень концепції державної культурної політики”. Погляди “традиційної” та “нових” еліт на реформування та управління культурним життям.

Тема 13. Суспільно-політичне та культурне життя в сучасній Україні.

Стратегії управління культурною в програмах різних політичних сил. Роль та значення творчих спілок. Матеріально-фінансові ресурси культурно-мистецької сфери. Витрати бюджетів різних рівнів. Напрями і структура видатків. Недостатнє стимулювання зароблення та залучення недержавних коштів. Незавершеність і нестабільність податкового законодавства. Проблема заохочення інвестицій у культурну сферу. Умови і мета приватизації культурних об'єктів. Способи і форми роздержавлення культурних організацій. Законодавство України про культуру. Проблема регулювання “третього сектора” в культурі. Можливі напрями благодійництва.

Тема 14. Стратегії управління галузями мистецтва та історико-культурною спадщиною.

Труднощі і досягнення української літератури. Організація художніх виставок та симпозіумів з образотворчого мистецтва. Здійснення проекту “Мистецький Арсенал”. Діяльність центру сучасного мистецтва Дж. Сороса та Фонду В. Пінчука. Участь України у Венеціанському Бісеналі. Напрямки діяльності Спілки фотохудожників України. Управління та фінансування театрального і музичного мистецтва. Ступені і форми культурно-мистецької освіти. Проблема та пріоритети розвитку історико-культурної спадщини: система управління і законодавство. Управління і стандарти бібліотечної мережі України. Традиційне народне мистецтво і культура меншин.

Тема 15. Принципи регулювання і перспективи діяльності культурних індустрій України.

Етапи і історія української культурної індустрії. Розвиток книговидавчої справи і книжкового ринку. Динаміка і структура книговидання. Питання протекціонізму держави. Висновки “Комітету захисту української книжки”. Динаміка розвитку національного кіновиробництва. Кіноринок України і особливості мережі кінотеатрів. Впровадження продюсерської системи кіновиробництва. Діяльність Державної служби кінематографії. Українська музика в контексті вітчизняного ринку. Український музичний альянс. Народження національного телебачення та особливості телефіру. Ситуація культурного колоніалізму в контексті діяльності провідних телеканалів України. Проблема створення громадського телебачення. Регулювання радіо та інтернет простору. Перспективи розвитку туристичної індустрії.

Змістовий модуль 4. Моделі управління культурною в сучасному місті та соціо-природному середовищі.

Тема 16. Творча громада і мистецтво культурного розвитку.

Особливості масових комунікацій і суспільства в сучасному світі. Теорії планування і застосування критичної теорії. Інституційні питання європейських регіонів. Соціальна економіка та влада асоціацій. Громадські проекти співпраці митця і громади. Об'єднання громад через культурне планування. Культура як основа створення сталих громад. Соціальне прогнозування в постіндустріальному суспільстві. Популярна культура і громадські зв'язки. Культурна політика і культурне розмаїття. Культура і місцевості: порівняльний аналіз. Нові напрями у вивченні суспільства і культури.

Тема 17. Місцеве і глобальне управління у добу інформації і нової економіки.

Приватизація і культура. Досвід у галузі мистецтва, культурної спадщини і культурних індустрій у Європі. Публічне мистецтво — публічний простір — публічні фінанси. Інформаційне громадське життя. Творчі індустрії: угоди між мистецтвом і комерцією. Статус жінки в мистецьких та інформаційних професіях у Європі. Культура: рушійна сила міського туризму. Менеджмент культурною за неспокійних умов. Формування культурних ландшафтів. Творчий клас та зміни в праці, відпочинку і щоденному житті. Особливості економіки мистецтва. Суспільні чесноти та створення добробуту. Виробництво культури: інституційна географія промислової практики. Економічні, правові і управлінські проблеми інтелектуального капіталу.

Тема 18. Міська культурна політика загальної участі.

Аналіз проблем і можливостей, переваг і перешкод. Адаптаційне стратегічне планування.

“Тіньова” міська адміністрація. Теперішні і майбутні культурні потреби міста. Визначення головних гравців. Політична воля і новий тип енергійного і відповідального управління. Передумови “стрибкового розвитку”. Розширення участі та залучення різних груп. Група головних експертів. Робоче завдання: терміни, відповідальні, очікувані наслідки та результати. Публічна видимість та оцінка публічності. Залучення ЗМІ. Визначення базових інструментів культурної політики. Складання мапи культурних ресурсів і стратегічного плану. Фінансування і регулювання. Форми і процедура моніторингу та оцінки етапів.

4. Структура навчальної дисципліни.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лек	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд.	Сам. роб.	Консти туції
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи, складники і механізми управління стратегій в культурі.							
Тема 1. Поняття культурної політики і стратегії: визначення, складники, механізми.	6	1	1	-	-	4	-
Тема 2. “Галузева” концепція культури: еволюція розуміння, використання і впровадження.	6	1	-	-	-	4	-
Тема 3. “Антропологічна” концепція культури та суперечності мультикультуралізму.	6	1	-	-	-	4	-
Тема 4. Суспільне виробництво і культурні індустрії.	8	1	2	-	-	5	2
Разом за змістовий модуль 1	26	4	3	-	-	17	2
Змістовий модуль 2. Культурна політика в країнах Європи та США: історія, сучасний досвід, та перспективи.							
Тема 5. Стратегії і форми регулювання культурного життя в США.	6	1	1	-	-	4	-
Тема 6. Історія формування та орієнтири британської культурної політики.	7	2	1	-	-	4	-
Тема 7. Етапи розвитку культурної стратегії Франції.	6	1	1	-	-	4	-
Тема 8. Особливості культурної ситуації і політики в країнах Східної Європи.	6	1	-	-	-	4	1
Тема 9. Культурна політика Європейського Союзу.	6	1	1			4	-
Тема 10. Законодавча та нормативно-правова база європейської культурної політики.	7	1	-			5	1
Разом за змістовий модуль 2	38	7	4	-	-	25	2
Змістовий модуль 3. Культурні інституції і регулювання культурної сфери в сучасній Україні.							

Тема 11. Культурна сфера України: етапи і механізми управління.	6	2	1	-	-	3	-
Формування і розвиток ранньоцивілізаційних систем.	7	1	-	-	-	5	1
Тема 12. Соціокультурні трансформації в незалежній Україні.	7	1	-	-	-	5	1
Тема 13. Суспільно-політичне та культурне життя в сучасній Україні.	7	2	1	-	-	4	-
Тема 14. Стратегії управління галузями мистецтва та історико-культурною спадщиною.	8	2	-			5	1
Тема 15. Принципи регулювання і перспективи діяльності культурних індустрій України.	5	1	1			3	-
Разом зі змістовим модулем 3.	40	9	3	-	-	25	3
Змістовий модуль 4. Моделі управління культурою в сучасному місті та соціо-природному середовищі.							
Тема 16. Творча громада і мистецтво культурного розвитку.	6	2	1			3	-
Тема 17. Місцеве і глобальне управління у добу інформації і нової економіки.	5	1	1			3	-
Тема 18. Міська культурна політика загальної участі.	7	1	-			5	1
Разом зі змістовим модулем 4.	18	4	2	-	-	11	1
Разом	120	24	12	-	-	78	8

5. Теми практичних (семінарських) занять.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Поняття культурної політики і стратегії: складники і механізми. 1.Еволюція поняття “культура” і культурної політики в історичному контексті. 2.Складники і структура культурної політики. 3.Основні типології визначення стратегій управління культурою.	1
2	“Галузева” концепція культури: розуміння та досвід впровадження. 1.Культура як окрема сфера суспільної діяльності. 2.Стратегія розвитку культури в контексті “людського розвитку”. 3.Суспільне виробництво культурних цінностей. 4.Стандарти в управлінні культурою.	1
3	Культурні стратегії через призму “антропологічної” концепції культури. 1.Ідеологія та світогляд “антропологічної” концепції культури. 2.Національна ідея та ідентичність в культурній політиці. 3.Глобалізаційні процеси: теорія і практика мультикультуралізму.	1

	4.Розуміння та управління масовою культурою.	
4	Американська модель управління культурою. 1.Суспільно-історичний контекст американської культурної політики. 2.Федеральна влада та інституції США: роль та значення в культурних процесах. 3.Підтримка культури на рівні штатів і місцевого самоврядування. 4.Формування громадської політики в культурній сфері. Вплив та дії неприбуткових організацій. 5.Фундації та корпорації США в процесі культурного життя. 6.Результати і наслідки американської моделі управління культурою.	1
5	Стратегічні орієнтири британської культурної політики. 1.Історія формування британської культурної політики. 2.Діяльність Ради Мистецтв Великої Британії. 3.Механізм управління і підтримки культурних закладів Британії.	-
6	Франція: політика захисту національної культури. 1.Історія формування культурної політики. 2.Політика державної підтримки культури у Франції. 3.Стратегії управління культурою: позитивний і негативний досвід.	1
7	Етапи культурної політики в країнах Східної Європи. 1.Вплив радянської системи на державотворення у Східній Європі. 2.Культурна ситуація в посткомуністичний час. 3.Модернізація культурної політики в сучасних умовах. 4.Культурна політика Росії в контексті глобальних змін.	1
8	Культурна політика в Україні: історія та перспективи. 1.Етапи історичного розвитку: Україна як суб'єкт і об'єкт культурної політики. 2.Культурні стратегії в сучасній Україні. 3.Господарсько-правове регулювання культурної сфери. 4.Особливості діяльності культурних інституцій.	1
9	Культурні стратегії в сучасних містах. 1. Міська культура і глобальні процеси. 2. Культура як збирання ресурсів: важелі впливу. 3. Оновлення орієнтоване на культуру. 4. Децентралізація — нова форма стратегії.	-
10	Нові стратегії в культурі: практика втілення. 1.Філантропія в США і заснування Метрополітен-музею. 2.Зміни в культурному середовищі російських міст. 3.Розробка культурної стратегії міста Пловдива. 4. Культурні проекти в малих містах Європи (Т'єр, Гелі-он-Вай, Львів, Луцьк та ін.). 5. Музей в Педвале: інновація, менеджмент, фінансування.	1

11	<p>Громадське суспільство і формування культурних стратегій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Участь громадян у місцевому розвитку на основі культури. 2.Культура і права людини. Формування четвертої опори. 3.Завдання для культури ХХІ ст. 4.Культурний плюралізм у розв'язанні місцевого / глобального питання. 5.Культурне розмаїття і нова парадигма культурної політики. 6.Хартія участі громадян у формуванні соціокультурної стратегії. 7.Концепція громадянства в європейській культурній політиці 2 пол. ХХ ст. 8.Культурне планування та інституційні інновації. 	1
12	<p>Культурна політика загальної участі: проблема створення і реалізації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Аналіз проблем, переваг і потреб в умовах подолання кризи. 2.Головні цілі, пріоритети та суб'єкти досягнення результатів. 3.Етапи, види і визначення базових інструментів культурної політики. 4.Різновиди стратегічного плану: формування культурної політики розширеної участі. 	1
13	<p>Культурна політика Європейського Союзу.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Головні чинники і принципи європейської культурної політики. 2.Європейське культурне право. 3.Планування і діяльність ЄС у галузі культури. 4.Найбільші фінансові культурні проекти ЄС. 5.Програма збереження Європейсько-середземноморської культурної спадщини. Відносини з регіонами світу. 6.Особливості стратегії у сфері мовної політики. 7.Культурна політика ЄС та український культурний простір. 	1
14	<p>Трансформація культурної сфери та шляхи реалізації культури в Україні.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Соціокультурний розвиток сучасного українського суспільства. Культура та економіка. 2.Національна культура та формування стабільної спільноти. 3.Структура і формування національного культурного простору України. 4.Національні культурні індустрії України: проблема, стратегії, компетентності і волі. 5.Вітчизняний ринок культурних благ. 6.Шляхи і форми реалізації культурних цінностей в українському суспільстві. 7.Необхідність законодавчо-правового забезпечення нових стратегій культурної політики в Україні. 	1
	Разом	12

6. Самостійна робота.

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Основні інструменти і складники культурної політики.	3

2	“Галузеве” розуміння і адміністративні інституції культури.	4
3	Вплив правлячих еліт на міжнаціональні та міжкультурні відносини.	4
4	Глобалізаційні процеси і практика мультикультуралізму: позитивні і негативні прояви.	3
5	Розуміння та управління масовою культурою.	3
6	Культура і мистецтво як умова досконалого господарського розвитку та інноваційних змістів.	4
7	Стратегії і форми регулювання культурного життя в США.	3
8	Мережа британських національних культурних інституцій.	3
9	“Третій сектор” та діяльність Асоціації бізнесового спонсорства мистецтв в Британії.	3
10	Позитивний і негативний досвід управління культурою у Франції.	4
11	Культурна політика Європейського Союзу.	3
12	Законодавча та нормативно-правова база європейської культурної політики.	4
13	Народження нової парадигми української національної культури.	3
14	Трансформація систем цінностей.	3
15	Погляди “традиційної” та “нових” еліт на реформування та управління культурним життям України.	3
16	Перспективи діяльності культурних індустрій України.	4
17	Проблема створення громадського телебачення в Україні.	3
18	Моделі управління культурою в сучасному місті.	3
19	Суспільно-політичне та культурне життя в сучасній Україні: проблема регулювання “третього сектора”.	3
20	Проблема та пріоритети розвитку історико-культурної спадщини: система управління і законодавство.	3
21	Управління і стандарти бібліотечної мережі України.	3
22	Економічні, правові і управлінські проблеми інтелектуального капіталу.	3
23	Міська культурна політика загальної участі.	3
24	Складання мапи культурних ресурсів і стратегічного плану.	3
	Разом	78

7. Методи навчання: евристичний, пошуковий, дослідницький, метод порівняльного аналізу і співставлення, метод узагальнення та проблемного викладу, дискусійні методи.

8. Форма підсумкового контролю успішності навчання – екзамен.

Перелік екзаменаційних питань до курсу «Стратегії управління культурою»

1. Еволюція поняття “культура” і культурної політики в історичному контексті.
2. Складники і структура культурної політики.
3. Основні типології визначення стратегій управління культурною. Культура як окрема сфера суспільної діяльності.
4. Стратегія розвитку культури в контексті “людського розвитку”.
5. Суспільне виробництво культурних цінностей.
6. Стандарти в управлінні культурною. Ідеологія та світогляд “антропологічної” концепції культури.
7. Національна ідея та ідентичність в культурній політиці.
8. Глобалізаційні процеси: теорія і практика мультикультуралізму. Суспільно-історичний контекст американської культурної політики.
9. Федеральна влада та інституції США: роль та значення в культурних процесах.
10. Підтримка культури на рівні штатів і місцевого самоврядування.
11. Формування громадської політики в культурній сфері. Вплив та дії неприбуткових організацій.
12. Фондації та корпорації США в процесі культурного життя.
13. Результати і наслідки американської моделі управління культурною.
14. Діяльність Ради Мистецтв Великої Британії.
15. Механізм управління і підтримки культурних закладів Британії. Історія формування культурної політики.
16. Політика державної підтримки культури у Франції.
17. Стратегії управління культурною: позитивний і негативний досвід Франції.
18. Вплив радянської системи на державотворення у Східній Європі.
19. Культурна ситуація в посткомуністичний час.
20. Модернізація культурної політики в сучасних умовах.
21. Культурна політика Росії в контексті глобальних змін.
22. Етапи історичного розвитку: Україна як суб'єкт і об'єкт культурної політики.
23. Культурні стратегії в сучасній Україні.
24. Господарсько-правове регулювання культурної сфери.
25. Особливості діяльності культурних інституцій.
26. Міська культура і глобальні процеси.
27. Культура як зібрання ресурсів: важелі впливу.
28. Оновлення орієнтоване на культуру.
29. Децентралізація — нова форма стратегії розвитку культури.
30. Зміни в культурному середовищі російських міст.
31. Розробка культурної стратегії міста Пловдива.
32. Культурні проекти в малих містах Європи : участь громадян у місцевому розвитку на основі культури.
33. Культура і права людини. Формування четвертої опори.
34. Завдання для культури ХХІ ст.
35. Культурний плюралізм у розв'язанні місцевого / глобального питання.
36. Культурне розмаїття і нова парадигма культурної політики.
37. Хартія участі громадян у формуванні соціокультурної стратегії.
38. Концепція громадянства в європейській культурній політиці 2 пол. ХХ ст.
39. Культурне планування та інституційні інновації в умовах подолання кризи.
40. Головні цілі, пріоритети та суб'єкти досягнення результатів.
41. Етапи, види і визначення базових інструментів культурної політики.
42. Різновиди стратегічного плану: формування культурної політики розширеної участі.
43. Головні чинники і принципи європейської культурної політики.
44. Європейське культурне право.
45. Планування і діяльність ЄС у галузі культури.
46. Найбільші фінансові культурні проекти ЄС.
47. Програма збереження Європейсько-середземноморської культурної спадщини. Відносини з

регіонами світу.

48. Особливості стратегії у сфері мовної політики.

49. Культурна політика ЄС та український культурний простір

50. Соціокультурний розвиток сучасного українського суспільства. Культура та економіка.

51. Національна культура та формування стабільної спільноти.

52. Структура і формування національного культурного простору України.

53. Національні культурні індустрії України: проблема, стратегії, компетентності і волі

54. Вітчизняний ринок культурних послуг.

55. Шляхи і форми реалізації культурних цінностей в українському суспільстві.

56. Необхідність законодавчо-правового забезпечення нових стратегій культурної політики в Україні.

9. Методи та засоби діагностики успішності навчання.

Поточний контроль рівня знань студентів

Завданням поточного контролю є перевірка ступеня засвоєння студентами вивченого матеріалу, вироблення навчальних та дослідницьких навичок, вміння самостійної роботи над джерелами, спроможності їх осмислення і інтерпретації, навичок письмової та усної форми творчого відтворення вивченого матеріалу.

Поточний контроль здійснюється за такими напрямками:

- контроль за систематичністю та активністю роботи на семінарських заняттях;

- контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання поза рамками аудиторних занять;

- контроль за рівнем засвоєння та творчого опрацювання матеріалу у вигляді контрольних завдань;

- контроль за виконанням індивідуального навчально-дослідного завдання.

Модульний контроль здійснюється у формі написання контрольних робіт. На модульну контрольну роботу виносяться питання розглянуті під час вивчення змістового модуля на лекціях, семінарах і самостійно.

10. Розподіл балів, які отримують студенти:

Поточний контроль (макс = 40 балів)																		Модульний контроль (макс = 60 балів)		Загальна кількість балів
Модуль 1									Модуль 2									Модуль 3		
Змістовий модуль 1-2									Змістовий модуль 3-4									МКР 1	МКР 2	
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	30	30	100
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	1	2	3	4	5	6	7			
2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	4	4	2	2	2	2			

Максимальна кількість балів, яку може отримати студент за види навчальних робіт:

Семінарські заняття – (за роботу на одному занятті при вивченні змістового модуля №1-2 - 2 балів, доповнення – 1 бал, поглиблене вивчення матеріалу – 1 бал). Разом – 2 балів × 10 семінарів = 20 балів.

За роботу на одному занятті при вивченні змістового модуля № 3-4 (теми 11, 12, 15-18) – 2

бали, за теми 13, 14 - 4 бали, доповнення – 1 бал, поглиблене вивчення матеріалу – 1 бал. Разом за семінари – 20 балів.

Модульна контрольна робота № 1 – 30 балів;

Модульна контрольна робота № 2 – 30 балів;

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національної шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 -100	A	Відмінно	Зараховано
82 - 89	B	Добре	
75 - 81	C		
67 - 74	D	Задовільно	
60 - 66	E		
1 - 59	Fx	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

11. Список джерел

1. Головаха Є. Суспільство, що трансформується / Є. Головаха. – К., 1997.
2. Гриценко О. Між глобальним та національним / О. Гриценко // Критика. – 2000. - № 6. – С. 8-13.
3. Гриценко О. Економічні проблеми української культури / О. Гриценко // Культура й життя. – 1995. – № 15. – С. 2-3.
4. Гриценко О., Стріха М. Основні положення Концепції державної культурної політики України (Проект) / О. Гриценко, М. Стріха // Культура й життя. – 1995. - № 6. – С. 8-13.
5. Гриценко О., Стріха М. Культурна політика України: короткий історичний огляд / О. Гриценко, М. Стріха // Культурна політика: методологічні, правові, економічні проблеми. Збірник праць – К.: УЦКД Мінкультури, 1995. – С. 5-26.
6. Ерасов Б. Социальная культурология / Б. Ерасов. – М.: Аспект Пресс, 1996.
7. Ітвел Дж., Еллімен М., Карлсон М. та ін. Трансформація та інтеграція. Формування майбутнього Центральної та Східної Європи / Дж. Ітвел, М. Еллімен, М. Карлсон та ін. . – К.:

Стилос, 1999. – 192 с.

8. Кін Джон. Мас-медіа й демократія / Джон Кін. – Київ: К.І.С., 1999.

9. Кулик В. Український націоналізм у незалежній Україні / В. Кулик. – К., 1999.

10. «Національна книга: нинішній стан, його причини, наслідки і перспективи» (Звернення Комітету захисту української книги) // Літературна Україна. – 16. 03. 2000. – С. 2, 7.

11. Орлова Э. Проблемы модернизации в России: культурные аспекты / Э. Орлова. – В кн.: Теоретические основания культурной политики. Москва: Рос. Институт культурологии, 1993. – С. 5-23.

12. Полунеев Ю., Загоруйко Ю. Культурний шок у посткомуністичних суспільствах у період ринкової трансформації (перспектива України) / Ю. Полунеев, Ю. Загоруйко // Сучасність. – 1994. - № 10, 11.

13. Сміт Е. Національна ідентичність / Е. Сміт. – К.: Основи, 1994.

14. ANDERSON James, O'DOWD Liam, WILSON Thomas. Culture and cooperation in Europe's borderlands / James ANDERSON, Liam O'DOWD, Thomas WILSON // Amsterdam, New York: Rodopi, 2003.

15. Barzelay, Michael, The New Public Management. Improving Research and Policy Dialogue, Wildavsky Forum Series 3, The University of California Press, 2001.

16. Bellah R. The Broken Covenant. Americal Civil Religion in Time of Trial. – Stanford Univ. Press, 1975.

17. Bennett O. (lecture 1) Cultural Policy in The United Kingdom: an Historical Perspective. A lecture given to Symposium on Cultural Policy in UK. University of Warwick, Sept. 16-18, 1994.

18. Bennett O. (lecture 2) New Directions in British Cultural Policy. A lecture given to Symposium on Cultural Policy in UK. University of Warwick, Sept. 16-18, 1994.

19. Creative America. A Report to the President by President's Committee on the Arts and Humanities. – Washington, 1997.

20. Heiskanen I. New Economics of the Arts and Culture / In: Compilation of Background Studies commissioned as part of the preparation of The European Report On Culture & Development. –

Council of Europe, CMC (95) 3 Prov.

21. Keane J. Media and Democracy / J. Keane. – London, Polity Press, 1991.